

Mette Arqe-Hammeken
Inatsisartunut Ilaasortaq, Naleraq

§ 37 naapertorlugu apeqqutip nr. 055/2022-p akineqarnera

Asasara Mette Arqe-Hammeksen

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqutinik saqqummiussaqaqarputit. Naalakkersuisut apeqqutigineqartunut qujapput, taakkulu tullinnguuttuni issuarneqarput akineqarlutillu.

16-03-2022
Suliap nr. 2022 - 6729
All. nr. 19566679

Postboks 1160
Oqarasuaat:: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Nunatsinni uummatit nakorsaat qassiuppat?

Akissut:

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat massakkoqqissaaq uummatit nakorsaannik (uummatit nappaataannik) immikkut ilisimasalimmik ataatsimik aalajangersimasumik atorfeqartumik peqqinnissaqarfik sulisoqarmat. Juuli 2022-miit juuli 2023 tungaanut nakorsanik immikkut ilisimasalinnik marlunnik aalajangersimasunik atorfeqartoqarumaarpoq. Taamatuttaaq ukiut tamaasa uummatit nakorsaat qaammatit pingasut missaanni sivilissusilimmik Danmarkimiit taartaallutik suliartortoqartarpoq.

2. Nunatsinni uummatimikkut napparsimasut ukiumut qassit Nunatsinni Qallunaallu nunaani suliarineqartarpat?

Akissut:

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat massakkoqqissaaq uummatimikkut napparsimasut 750-it uummatip nakorsaanit malinnaavigineqartarmata. Taakkuupput uummatimikkut napparsimasut, nakorsartittartut misissortittartullu.

Taakkua saniatigut uummatip nakorsaanit misissorneqartariaqanngitsunik perulunngitsunik napparsimasoqarpoq. Taarsiullugu napparsimasut nunap immikkoortuinit nakkutigineqarput. Taamatut napparsimasut 500 missaaniittut naatsorsuutigineqarpoq.

Taamaattumik katillugit inuit 1200-1300 missaaniippat uummatimikkut napparsimanertik tunngavigalugu nakkutigineqarlutillu nakorsarneqartartut.

3. Nunatsinni 2020-mi 2021-milu uummatimikkut nappaateqartut qanoq amerlatigippat?

Akissut:

Inuit 1200-1300 missaanniipput uummatimikkut napparsimallutik suussusersineqarsimasut. Apeqqut 2-mut akissummut aamma innersuussisoqarpoq.

4. Nunatsinni uummatimikkut napparsimasut, uummatiminnillu unittoortut qanoq amerlatigisut ukiut toqukkut qimaguttarpat?

Akissut:

Takussutissiap ataaniittup takutippaa ukiumut inuit uummatimikkut napparsimanertik tunngavigalugu toqussutigisimagaat. Kisitsisit Nunatta Nakorsaaneqarfianiit kisitsisaatigineqarput Naatsorsueqqissaartarfimmiillu tigusaallutik¹, paasissutissat tunngaviumik nuna tamakkerlugu kisitsisaatigineqarput.

Ukiog	2015	2016	2017	2018	2019
Amerlassutsit	57	68	73	77	67

Kisitsisit nutaanerusut sulii misissoqqissaarneqanngillat, taamaattumillu akissummi matumani nalunaarutigineqanngillat.

5. Uummatimikkut napparsimasut Qallunaat nunaannut, aammalu nunatsinni suliarineqartussat agguaqatigiissillugu qanoq sivilisutigisumik utaqqisarpat?

Akissut:

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat napparsimasup suna ajoqutigineraa apeqqutaatillugu agguaqatigiissillugu utaqqisarneq nikerartarmat, tamatumani uummatimikkut nappaatit assigiinngitsut amerlanerat pissutaavoq.

Tassangaannartumik pisoqartillugu napparsimasoq erngertumik unitsinneqartarpoq, taamaannippat napparsimasoq suliaritinnissamut pisariaqartitaa naapertorlugu suliaritinneq sapaatip akunnera qaammatillu pingasut iluani aallartisarneqakkajuttarpoq. Suliaritinnissamut aallartisarneq utaqqisinnappat napparsimasoq, uummatip nakorsaa sineriammut illoqarfinnut arlalinnut ukiumut ataasiarluni angalaneranut, utaqqisunut allattorneqartarpoq.

Suussuserneqarnissamut - aamma suliaritinnissamut assersuutit ukuusinnaapput:

Napparsimasoq uummatip taqaatigut milikartoorsimammat nunap immikkoortuanut nakorsaminukarpoq, napparsimasoq sapaatip akunnerata iluani ultralyd atorlugu misissorneqarnissaminut innersuunneqarpoq. Ultralyd atorlugu misissuineq tunngavigalugu, ass. CT-KAG atorlugu uummatip taqarsuinik misissuisoqassanersoq nalilersuisoqassaaq.

Malunnaatilimmik napparsimasoqartillugu napparsimasoq amerlanertigut Region Hovedstaden-imut suliaritinnissamut innersuunneqartarpoq, napparsimasorlu peqqinnissakkut sullisisoq peqatigalugu sapaatip akunnerata iluani Danmarkiliaanneqartarluni.

Napparsimasoq nunatsinnut angerlareernerata kingorna amerlanertigut uummatip nakorsaanit sinerissamut angalaarnermi malittarineqakkajuttarpoq.

¹ Stat.gl

6. Nunatsinni uummatimikkut napparsimasut amerliartuinnartutut immata Nunarput tamaat uummallunnerit paasisaqarfiginiarlugit Peqqinnissaqarfik misissuinissamik pilersaaruteqartoqarpaa?

Akissut:

Naalackersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat Naalackersuisut maannakkuugallartoq nuna tamakkerlugu misissuisitsisoqarnissaanik pilersaaruteqanngimmat. Suleriuseq imaappoq, napparsimasut uummatimigut nappaateqarneranik pasitsaassaqartoqarpat misissorneqassasut.

Ilisimatitsissutigineqarsinnaavorli Nunatsinni uummatikkut nappaatit pillugit Ph.d.-mik suliniutit marluk ilisimatuserfigineqarmata. Suliniutit taakku marluk siunnissaq eqqarsaatigalugu uummatimikkut napparsimasut pillugit nutaamik ilisimasaqartoqalernissaa naatsorsuutigineqarmat.

7. Peqqinnissaqarfik uummatimikkut napparsimasut eqqarsaatigalugit qanoq pitsaanerusumik sullissiniarpa?

Akissut:

Steno Diabetes Center Grønland (SDCG) suliniutinik arlalinnik aallarniimmat Naalackersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, tassani innuttaasut akornanni sukkornermik aamma inooriaatsip nassatarisaanik nappaateqalersinnaanerat, tamatumani ilaavoq uummatikkut nappaateqarneq, nappaateqarnerallu inuuniarnikkut nalinginnaasumik peqqissusaat aamma pitsaasumik inuuneqarnissaat ukkatarineqarpoq.

Suliniut tamanna suliaritinnermut pinaveersaartitsinermullu isiginnittaatsimut sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamatuttaaq inooriaatsip nassatarisaanik nappateqarnermut, aamma uummatikkut nappaateqarneq, siusinaartumik paasiniaanermut aamma qulaajaanermut iluaqutaasinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

8. Aammalu nunarput tamaat misissuinissamik Peqqinnissaqarfik misissuinissamik pilersaaruteqarpaa?

Akissut:

Apeqqummut 6-imut innersuussisoqarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kirsten L. Fencker
Peqqinnissamut Naalackersuisoq